

Sygn. akt II Ka 250/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Sędziowie:	SSO Krystyna Świącicka (spr.) SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	sekr. sąd. Agnieszka Wierzbicka

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 14 sierpnia 2014 r.

sprawy **P. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 §1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 27 stycznia 2014 r. sygn. akt II K 514/13

zmienia wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 286 § 1 kk, stosując art. 295 § 1 kk odstępuje od wymiaru oskarżonemu P. S. kary; zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 450 zł tytułem kosztów sądowych za obie instancje.

Sygn. akt II Ka 250/14

UZASADNIENIE

P. S. został oskarżony o to, że w dniu 11.11.2010 roku w C. gm. Ł. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem firmę (...) Sp. z o.o. za pomocą wprowadzenia w błąd jej przedstawiciela poprzez wysłanie pocztą mailową potwierdzenia wpłaty na kwotę 5000 Euro tytułem przedpłaty na tankowanie paliwa na terenie Rosji, Kazachstanu, Białorusi i Ukrainy do samochodów ciężarowych należących do jego firmy Usługi (...), po czym zostało odblokowane jego konto do tankowania i samochody ciężarowe należące do jego firmy zostały zatankowane paliwem na kwotę 11.217 złotych, a faktycznie do dnia 27.05.2012 roku nie dokonał zapłaty za zatankowane paliwo,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2014 r., sygn. akt II K 514/13, Sąd Rejonowy

w Garwolinie:

I. oskarżonego **P. S.** w ramach zarzucanego mu czynu uznał za winnego tego, że w dniu 11.11.2010 r. w C., gm. Ł., woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem firmę (...) sp. z o.o. za pomocą wprowadzenia w błąd jej przedstawiciela poprzez wysłanie pocztą mailową potwierdzenia wpłaty na kwotę 5000 euro tytułem zapłaty za tankowanie paliwa na terenie Rosji, Kazachstanu, Białorusi i Ukrainy do samochodów ciężarowych należących do jego firmy tj. Usługi (...), na skutek czego zostało odblokowane jego konto do tankowania i zostały zatankowane paliwem należące do niego samochody ciężarowe, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 286 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 295 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 2 pkt 1 i § 6 pkt 4 k.k. skazał go na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych przyjmując, na podstawie art. 33 § 3 k.k., iż jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 złotych;

II. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 400 złotych tytułem kosztów sądowych, zwalniając go w pozostałym zakresie z obowiązku ich ponoszenia.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1/ obrazę przepisów postępowania oraz błąd w ustaleniach faktycznych, które mogły mieć wpływ na jego treść, a w szczególności art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez:

- niezasadne ustalenie, że P. S. działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie firmy (...) w błąd polegający na wysłaniu do tego kontrahenta pocztą mailową potwierdzenia wpłaty na kwotę 5000 euro tytułem przedpłaty na tankowanie paliwa, podczas gdy w rzeczywistości zgoda na zatankowanie paliwa była udzielona po telefonicznej konsultacji, gdyż brak jest w dokumentacji sprzedawcy paliwa jakiegokolwiek śladu materialnego, że dokument taki został przesłany, zaś pierwsza transza /1.200 euro/ została zapłacona miesiąc po sprzedaży, a reszta- wraz z odsetkami- już w trakcie postępowania, co przeczy, że oskarżony miał zamiar popełnienia przestępstwa;

- sprzeczność pomiędzy treścią wyroku a jego uzasadnieniem, w zakresie przesłania firmie (...) polecenia przelewu, co Sąd przyjmuje w redakcji czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku mimo, że wyklucza to w jego pisemnym uzasadnieniu /str. 3/stwierdzając, że złożenie polecenia przelewu nie znalazło potwierdzenia, co w konsekwencji świadczy o tym, że jeżeli taki dokument bankowy w ogóle nie powstał, to oczywiste jest, że nie mógł być nikomu w jakiegokolwiek formie przesłany. Z ostrożności procesowej apelujący zarzucił nadto:

2/ niezasadne odrzucenie- na wypadek przyjęcia winy- możliwości odstąpienia, na podstawie art. 295 § 1 k.k., od wymierzenia kary.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie P. S. od dokonania zarzucanego mu czynu lub zmianę zaskarżonego wyroku przez odstąpienie od wymierzenia kary, a ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania.

W toku rozprawy odwoławczej obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte, zaś prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się o tyle skuteczna, że doprowadziła do zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie wskazanym w wyroku Sądu Okręgowego.

W wyprzedzeniu zasadniczej części rozważań podkreślić trzeba,

że w pierwszej kolejności poddano analizie, jako najdalej idący, zarzut negujący prawidłowość ustalenia, iż P. S. wprowadził w błąd spółkę (...) przez wysłanie nieprawdziwej wiadomości potwierdzającej wpłatę kwoty 5.000 euro na jej rzecz. Z uwagi na powyższe, przedmiotem weryfikacji o charakterze następczym stała się pierwszoinstancyjna rekonstrukcja zamiaru towarzyszącego działaniom oskarżonego w dniu 11 listopada 2010 r. Nadmienić nadto należy, że pisemne uzasadnienie wyroku wskazuje fakty, które Sąd Rejonowy uznał za udowodnione, dowody na których się oparł oraz przyczyny dla których nie uznał dowodów przeciwnych, a tym samym odpowiada wymogom art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. i umożliwia przeprowadzenie kontroli odwoławczej.

W odniesieniu do pierwszej z wyżej wymienionych kwestii stwierdzić należy, że skarżący niesłusznie zakłada, iż brak dowodów o charakterze pierwotnym wyklucza możliwość ustalenia, że oskarżony wystosował wiadomość, do której załączył nieodpowiadający prawdzie dokument potwierdzenia przelewu konkretnych środków finansowych na rzecz (...) Sp. z o.o. Podważenie zapatrywania Sądu Rejonowego w tej materii wymagałoby stwierdzenia nieprawidłowości oceny środków dowodowych w postaci zeznań V. P. i J. K.. Poddanie kontroli odwoławczej sposobu rozumowania Sądu I instancji we wskazanym zakresie nie doprowadziło do stwierdzenia jakichkolwiek uchybień stanowiących o naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów. Wartościując relacje wymienionych świadków Sąd Rejonowy właściwie podkreślił ich wzajemną zgodność, jednoznaczną wymowę i konsekwentność. Informacje przekazane przez V. P.

i J. K., zgodnie zaznaczających, że wydanie dyspozycji odblokowania kart paliwowych było uzależnione od przesłania dokumentu potwierdzającego dokonanie płatności, odpowiadają logicznym realiom obrotu gospodarczego i jako takie zasługują na pozytywną ocenę. Za trafnością stanowiska zajętego przez Sąd Rejonowy przemawiają nadto sprzeczności w wyjaśnieniach oskarżonego, który na etapie postępowania przygotowawczego zeznał, że wysłał potwierdzenie złożenia dyspozycji przelewu (k. 63), zaś na etapie rozprawy głównej, zaslaniając się niepamięcią, de facto podanej przez siebie okoliczności zaprzeczył

(k. 97v, 152v). Brak jest przy tym jakichkolwiek przesłanek uwiarygadniających, przeciwstawną powyższemu, tezę afirmowaną przez odwołującego się, który dowolnie podnosi, że w dniu 11 listopada 2010 r. kontakty pomiędzy P. S., a spółką (...) opierały się na konsultacjach ustnych. Apelujący nie przedstawił przy tym żadnych okoliczności wskazujących na zasadność odstąpienia od ogólnie przyjętych reguł. Prawidłowości ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy

nie przeczy również, bezpodstawnie sygnalizowana przez skarżącego, niezgodność pomiędzy zawartym w wyroku opisem czynu przypisanego oskarżonemu, a treścią pisemnych motywów orzeczenia. Przyjęcie, że oskarżony w dniu 11 listopada 2010 r. nie złożył dyspozycji przelewu bankowego nie wyklucza możliwości przesłania przez niego przedstawicielom pokrzywdzonej spółki nieodpowiadającego prawdzie dokumentu potwierdzającego okoliczność przeciwstawną. Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zapatrywanie Sądu Rejonowego w powyższej materii stanowi konsekwencję prawidłowej analizy zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym jest słuszne.

Przedstawiona wyżej konstatacja umożliwiła Sądowi Odwoławczemu poddanie analizie poprawności rekonstrukcji zamiaru towarzyszącego P. S.

w trakcie realizacji zarzucanego mu działania. Przystępując do rozważań w tej materii zaznaczyć należy, że zamiar oskarżonego winien być badany w chwili popełnienia czynu, nie zaś po nim (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 7 lutego 2013 r., II AKa 464/12, LEX nr 1286477), co podniesionymi przez siebie argumentami zdaje się sugerować skarżący. Na użytek powyższego podkreślić również trzeba,

że przestępstwo oszustwa uznaje się za popełnione w chwili dokonania niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przy czym ustawowe znamię stanowiące skutek przestępstwa oszustwa wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca działając w sposób opisany w tym przepisie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 9 maja 2013 r.,

II AKa 74/13, LEX nr 1372240). W tym stanie rzeczy powołanie się przez skarżącego na fakt uiszczenia pokrzywdzonej spółce pierwszej transzy należnej jej kwoty,

jak również na okoliczność ostatecznego uregulowania długu obciążającego P. S. nie mogło odnieść skutku w postaci stwierdzenia błędności wniosku Sądu Rejonowego. W przekonaniu Sądu Okręgowego skarżący niesłusznie podnosi również, że trudności finansowe, które dotknęły oskarżonego, będące niezawinioną przez niego konsekwencją nierzetelności kontrahentów, jak również efektem zbiegu szeregu postępowań egzekucyjnych skierowanych przeciwko niemu, stanowią okoliczności kwestionujące możliwość przyjęcia, że P. S. działał w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej przez doprowadzenia innego podmiotu

do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia go w błąd. Podkreślić tutaj trzeba, że okoliczności ekskulpującej przy przestępstwie z art. 286

§ 1 k.k. nie może stanowić przekonanie, że środki na realizację zobowiązania zapewni podmiot trzeci, dłużnik oskarżonego. Oskarżony w chwili zaciągania zobowiązania musi bowiem dysponować środkami na jego realizację (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 stycznia 2013 r., II AKa 308/12, LEX nr 1286476).

W sprawie P. S. bezsporny jest fakt, że w dniu 11 listopada 2010 r.

nie dysponował on środkami pieniężnymi umożliwiającymi wykonanie umowy łączącej go z (...) Sp. z o.o. Wobec stwierdzonej wyżej prawidłowości ustalenia, że oskarżony przesłał przedstawicielom wskazanego podmiotu nieodpowiadający prawdzie dokument potwierdzający dokonanie przelewu bankowego, nie ulega wątpliwości, że w dniu 11 listopada 2010 r. dążył

on do osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej wyrażającej się uzyskaniem dostępu do paliwa, za które nie zapłacił. Zaakcentować w tym miejscu dodatkowo należy, że pokrzywdzona spółka, odblokowując karty uprawniające do tankowania pojazdów, dokonała niekorzystnego rozporządzenia mieniem ponieważ gdyby знаła aktualną sytuację finansową P. S. wedle wszelkiego prawdopodobieństwa nie dokonałaby dyspozycji dla niego korzystnych. Niekorzystne rozporządzenie mieniem, jako skutek przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., jest bowiem każdą czynnością o charakterze określonej dyspozycji majątkowej, odnoszącą się do ogółu praw majątkowych i zobowiązań kształtujących sytuację majątkową, która skutkuje pogorszeniem ogólnej sytuacji majątkowej pokrzywdzonego, w tym zmniejszeniem szans na zaspokojenie roszczeń w przyszłości (vide postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2014 r., II KK 10/13, LEX nr 1483566). Oczywiście jest,

że wzmiankowane kłopoty finansowe P. S. nie pozwalały na pozytywne zapatrywania w przedmiocie jego ówczesnej zdolności do regulacji zobowiązań.

Mając na uwadze całokształt przedstawionej wyżej argumentacji stwierdzić trzeba, że Sąd Rejonowy, posługując się prawidłową oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i zachowując tym samym wymogi art. 7 k.p.k., poczynił ustalenia faktyczne niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Z uwagi na powyższe brak było podstaw nakazujących skorzystanie z zasady rozstrzygania na korzyść oskarżonego niedających się usunąć wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy podzielił zapadłe w postępowaniu pierwszoinstancyjnym rozstrzygnięcie o przedmiocie sprawy P. S..

Na uwzględnienie zasługiwała natomiast argumentacja obrońcy wskazującego

na nieprawidłowe skorzystanie przez Sąd Rejonowy z możliwości stwarzanych przez unormowanie art. 295 § 1 k.k. W przekonaniu Sądu Odwoławczego postawa oskarżonego, który dobrowolnie naprawił szkodę w całości, sprawiła, że zasługuje

on na dobrodziejstwo odstąpienia od wymierzenia kary. Zaakcentować w tym miejscu należy, że przedmiotem ochrony przepisu art. 286 § 1 k.k. jest dobro odnawialne

w postaci majątku. Bezprawne zachowanie P. S. doprowadziło do jego naruszenia, lecz sprawca dobrowolnie usunął tego skutki, w efekcie czego cel przepisu art. 286 § 1 k.k. został osiągnięty. Naprawienie szkody wyrównuje fakt naruszenia dobra prawnego, czyniąc potrzebę kompensacji przez karę nieaktualną (zob. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, Komentarz do art. 295 Kodeksu karnego, teza 1., LEX). Nie bez znaczenia pozostaje tutaj również fakt, że postępowanie karne przeprowadzone przeciwko P. S. i wiążące się z nim niedogodności uświadomiły oskarżonemu niedopuszczalność zachowań podjętych przez niego w dniu 11 listopada 2010 r.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 k.p.k. w zw. z art. 456 k.p.k., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 286

§ 1 k.k., stosując art. 295 § 1 k.k. odstąpił od wymiaru oskarżonemu P. S. kary.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia regulacja

art. 634 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1973 r., Nr 27, poz. 152 z późn. zm.; dalej: uO) w oparciu o którą zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa

450 zł tytułem kosztów sądowych za obie instancje, na które złożyło się:

- 30 zł tytułem opłaty (art. 5 uO);

- 420 zł tytułem części poniesionych w sprawie wydatków.